

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Jaarrekening 2024

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam
Kattenburgerplein 1
1018 KK Amsterdam
Kamer van Koophandelnummer 34259272
RISN nummer 817238621
Toekenning ANBI status 29 mei 2012

Inhoudsopgave:

Bestuursverslag 2024	blz.	2
Balans per 31 december 2024	blz.	6
Staat van baten en lasten over 2024	blz.	7
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2024	blz.	8

Bestuursverslag Stichting Fellowships 2024

Het fellowshipsprogramma van Het Scheepvaartmuseum bestaat sinds 2007. Uitgangspunt van het programma is dat het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek door externe onderzoekers naar de collectie van Het Scheepvaartmuseum mogelijk wordt gemaakt en dat de uitkomsten van onderzoek, in de vorm van het vergroten van kennis over de museumcollectie, ten goede komt aan het museum, het publiek en de wetenschap. De collectie van Het Scheepvaartmuseum vormt het uitgangspunt voor het onderzoek, waarbij fellows vervolgens onderzoek doen in de collecties van andere musea, archieven en bibliotheken. Hun onderzoeksresultaten komen niet alleen de kennis van het museum ten goede, maar leveren zo ook een bijdrage aan de algemene kennis over de maritieme geschiedenis van Nederland.

Het fellowshipsprogramma kent momenteel twee onderzoeksbeurzen: het **Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship** en het **Dr. Ernst Crone Fellowship**. Daarnaast ontwikkelt het museum een derde onderzoeksbeurs onder de werktitel **Van de Velde Fellowship**, dit gebeurt in nauw overleg met het National Maritime Museum in Greenwich, Londen en het Rijksmuseum, Amsterdam.

De twee fellowships richten zich op twee verschillende type onderzoekers; het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship is bedoeld voor bij voorkeur binnenkort of recent afgestudeerde academici (master of een vergelijkbare graad) en duurt maximaal zes maanden. Het Dr. Ernst Crone Fellowship richt zich daarentegen op ervaren academici zoals postdoc onderzoekers en duurt maximaal een jaar. Het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship richt zich nadrukkelijk op de ontwikkeling van jong academisch talent en kan worden beschouwd als een junior fellowship. Het Dr. Ernst Crone Fellowship heeft een duidelijk senior profiel en richt zich op de ontwikkeling als professioneel wetenschappelijk onderzoeker. In de stipendia, die aan de onderzoeksbeurzen zijn gekoppeld, komt dit eveneens tot uitdrukking: de onderzoeksbeurs bedraagt € 4.000 voor een Warnsinck Fellow en € 25.000 voor een Crone Fellow.

Kenniscentrum

Het onderzoek van Het Scheepvaartmuseum, gecoördineerd vanuit de afdeling Collectievorming & Onderzoek, sluit aan bij de doelstellingen van het museum voor de periode 2021-2024 om zich te positioneren als een kennis- en expertisecentrum. Deze ambitie heeft zich niet beperkt tot het verbeteren van de onderzoeksstructuur binnen de muren van het museum. In 2017 is in samenwerking met het Maritiem Museum Rotterdam en universitaire partners gewerkt aan een degelijke infrastructuur voor maritiem-historisch onderzoek in Nederland. Deze bestond al grotendeels, maar om de samenhang en kwaliteit te verbeteren is gekozen voor een integraal model, waarbij alle fases van het onderzoek een plek hebben en waarbij talentvolle onderzoekers (fellows) voldoende kansen hebben in elke fase van hun wetenschappelijke carrière.

Onderzoekers

In 2024 waren in totaal maar liefst negen fellows actief in Het Scheepvaartmuseum, een record. In het kader van de Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship rondde Matthias Lukkes zijn onderzoek af naar de tuin bij het fort St. George de Elmina aan de Afrikaanse westkust. Lianne Wilhelmus richtte haar aandacht op een achttiende-eeuwse tabaksdoos met een afbeelding van Kaap de Goede Hoop, die ooit toebehoorde aan een lichtmatroos bij de VOC. Arjen Bloem en Valentijn Tilder gingen in het voorjaar van 2024 als Warnsinck Fellows aan de slag, met onderzoeken naar respectievelijk het verhaal achter het schilderij *Een Noorse walvisjager in het ijs* door Willem van der Does (1899-1966) en over de reactie op de munterij aan boord van het VOC-schip *Nijenburg* in 1763. In september gingen nog eens drie nieuwe Warnsinck

fellows van start: Merle van Lier met een onderzoek naar de representatie van Marokko en Noord-Afrika op vroegmoderne kaarten, Sander Rooijakkers over een achttiende-eeuws reisverslag naar Philadelphia, en Anne-Linde Ruiters onderzoekt de iconografie van zeventiende-eeuwse vrouwen van admiraals en kapiteins op schilderijen.

Dr. Jaap Jacobs rondde zijn onderzoek af in het kader van het in 2023 toegekende Dr. Ernst Crone Fellowship. Hij richtte zich op een grote verzameling handschriften die betrekking heeft op het verloop van de Tweede Engels-Nederlandse Oorlog (1665-1667) en die door de bekende Britse historicus Charles Ralph Boxer (1904-2000) bijeen is gebracht. In september startte dr. Bob Pierik als Crone Fellow zijn onderzoek naar het gebruik van het Amsterdamse IJ in de vroegmoderne tijd.

Alle gastonderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen. De bevindingen van de fellows die in 2023 hun onderzoeken hebben afgerond, werden door hen gepresenteerd in verschillende artikelen en tijdens de drukbezochte jaarlijkse Fellowshipsmiddag, die op vrijdag 1 maart 2024 plaatsvond. Deze bijeenkomst werd door 108 deelnemers bijgewoond.

In oktober werd voor de tweede keer een speciale bijeenkomst georganiseerd voor de begunstigers van het onderzoeksprogramma. De leden van de Fellowshipskring en de vertegenwoordigers van de Samenwerkende Maritieme Fondsen kregen presentaties van de nieuwe fellows en een rondleiding in de tentoonstelling *Zee van Ruimte* door conservator Sara Keijzer aangeboden.

Fellowships	Beschikbare plaatsen	Actief in 2024
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship	vier per kalenderjaar	7
Dr. Ernst Crone Fellowship	eens in de twee jaar	2
Van de Velde Fellowship (start in 2025)	eens in de twee jaar	-
Aantal fellows	5	9

Activiteiten

Tijdens een wederom goedbezochte Fellowshipsmiddag, die op vrijdag 1 maart 2024 plaatsvond, presenteerden de fellows van het afgelopen jaar hun bevindingen. Het goed gevulde programma werd verzorgd met een lezing door Dr. Ernst Crone Fellow Jaap Jacobs met als titel *“Geen dienste” van de mariniers? De nasleep van de Vierdaagse Zeeslag (11-14 juni 1666) volgens de Boxerbanden*. Prof. J.C.M. Warnsinck Fellow Matthias Lukkes vertelde over zijn onderzoek naar de *Compagnietuin van WIC-forten als diplomatieke ruimte in Ghanese kustgebieden (1700-1800)*. Fellowshipscoördinator ging vervolgens in gesprek met de nieuwe Prof. J.C.M. Warnsinck Fellows: Lianne Wilhelmus, Arjen Bloem en Valentijn Tilder. De bijeenkomst werd door een recordaantal van 108 deelnemers bijgewoond.

Op 17 oktober 2024 is speciaal voor de leden van de Fellowshipskring, die het fellowshipsprogramma ondersteunen, een bijeenkomst georganiseerd waar 15 deelnemers aanwezig waren. Zij kregen presentaties van de nieuwe fellows en een rondleiding in de tentoonstelling *Zee van Ruimte* door conservator Sara Keijzer.

Het onderzoek van oud-Rien Meppelink Fellow Gwen Lemmers werd gepubliceerd in *Redden op de Rede*, over de organisatie van het reddingswezen in het Waddengebied in voornamelijk de achttiende eeuw. De publicaties werd uitgegeven in samenwerking met uitgeverij Walburg Pers.

Aanpassingen meerjarenplan

In december 2023 heeft het bestuur van de Samenwerkende Maritieme Fondsen schriftelijk medegedeeld aanvullende voorwaarden te stellen aan de uitkering van de op basis van het oorspronkelijke meerjarenplan reeds toegezegde, maar nog niet uitbetaalde subsidie over het jaar 2023. Volgens de Samenwerkende Maritieme Fondsen waren de eerder uitgekeerde bedragen niet volledig benut en ontstonden zorgen over een oplopend eigen vermogen van de Stichting Fellowships. Drie fondsen schortten daarop met terugwerkende kracht hun betaling op voor het jaar 2023, en alle zes fondsen deden dat voor het jaar 2024.

De situatie van een oplopend eigen vermogen was ontstaan door de bewegingsbeperkingen tijdens de corona-pandemie. In de periode 2020-2022 was het daardoor niet mogelijk om alle beoogde fellows een onderzoeksplek aan te bieden, waardoor niet alle onderzoeksbeurzen konden worden toegekend. De stichting heeft getracht deze achterstand vervolgens in te lopen in de jaren 2023 en 2024 door meer fellowships mogelijk te maken dan aanvankelijk was gepland.

Ondanks deze extra inspanningen van het bestuur om aan de aanvullende voorwaarden te voldoen, en waardoor het eigen vermogen in 2025 ver onder de 50.000 euro uitkomt¹, hebben de Samenwerkende Maritieme Fondsen in december 2024 schriftelijk toch aangegeven de eerder door hen opgeschorte subsidies over 2023 en 2024 definitief niet uit te keren. De Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en de gelieerde Fellowshipskring hebben wel alle toegezegde bijdragen jaarlijks betaald.

Vooruitblik

Vanwege de corona-epidemie in 2020-2021 kon slechts een beperkt deel van de aan het fellowsprogramma beschikbaar gestelde financiën worden besteed. Om de overgebleven financiële ruimte in te vullen werd in 2024 eenmalig een extra onderzoeksplaats beschikbaar gesteld, in de vorm van een extra Crone Fellowship.

Om meer internationale onderzoekers te bereiken, worden de oproepen ook in het Engels gepubliceerd en gecirculeerd. De fellowshipscoördinator organiseert verder online informatiebijeenkomsten om mogelijke aanvragers zo goed mogelijk van informatie te voorzien, en de drempel tot het inwinnen van informatie zoveel mogelijk te verlagen.

De hoeveelheid (oud-) fellows breidt zich steeds verder uit en reikt tot verschillende universiteiten, musea en erfgoedinstellingen. Omdat het belangrijk is om contacten te onderhouden met deze groep van ambassadeurs voor het fellowshipsprogramma, wordt sinds 2024 voorafgaand aan de fellowshipsmiddag een lunch worden georganiseerd. Tevens houdt de fellowshipscoördinator de (oud-)fellows regelmatig van informatie over ontwikkelingen in het fellowshipsprogramma op de hoogte.

¹ Het eigen vermogen moet tenminste volstaan om alle verplichtingen voor onderzoeksbeurzen en aanvullende kosten voor de periode van één kalenderjaar te kunnen betalen, dit komt neer op minimaal 50.000 euro per jaar.

Bestuurssamenstelling

Het bestuur van de Stichting (van tenminste vier leden) heeft in 2024 drie keer (24 juni, 13 september en 5 december) overlegd en bestond uit:

- prof.mr. Tom Ottervanger, voorzitter tot 13 september 2024
- prof.dr. Jelle van Lottum, voorzitter vanaf 13 september 2024
- dr. Menno Witteveen, penningmeester tot 5 december 2024
- drs. Michael Huijser, secretaris tot 13 september 2024
- drs. Jeroen van der Vliet, secretaris vanaf 13 september 2024 en penningmeester vanaf 5 december 2024
- drs. Meindert Seffinga
- drs. Reginald Visser

De zittingstermijn van voorzitter prof.mr. Tom Ottervanger liep statutair aan het einde van 2023 af. In overleg bleef de voorzitter aan tot het bestuur een nieuwe voorzitter had gevonden in de persoon van prof.dr. Jelle van Lottum.

De kwaliteitscontrole en de selectie van de fellows is belegd bij een commissie; deze wordt gecontroleerd door het bestuur. De Selectiecommissie (van tenminste drie leden) die het bestuur adviseert over de toekenning van de fellowships bestond in 2024 uit:

- prof.dr. Michiel van Groesen (hoogleraar Zeegeschiedenis Rijksuniversiteit Leiden)
- dr. Marianne Eekhout (conservator Stadsgechiedenis Dordrechts Museum)
- dr. Suze Zijlstra (coördinator fellowshipsprogramma)

Organisatie

De onderzoeksbeurzen zijn ondergebracht bij de afdeling Collectievorming & Onderzoek van Het Scheepvaartmuseum. Ze worden financieel mede mogelijk gemaakt dankzij een meerjarige financiële bijdrage van de Samenwerkende Maritieme Fondsen, waarvoor het museum de fondsen bijzonder dankbaar is. De Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum stelt, naast een jaarlijkse bijdrage, zich ook garant. Stichting Het Scheepvaartmuseum neemt de personeelskosten voor haar rekening van de coördinator van het fellowshipsprogramma, een taak die sinds april 2023 wordt uitgevoerd door de onderzoeksconservator. De fellows worden in onderzoek bijgestaan door de conservatoren. De afdeling Financiën voert de administratie van de Stichting onder verantwoordelijkheid van de penningmeester. De afdeling Financiën zet betalingen klaar in het banksysteem, de penningmeester verricht de betalingen.

Prof.dr. Jelle van Lottum

Voorzitter

Februari 2025

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Balans per 31 december 2024

		<u>2024</u>	<u>2023</u>			<u>2024</u>	<u>2023</u>
Vorderingen	€	5.120	€ 29.542	Eigen vermogen	€	71.385	€ 114.735
Liquidemiddelen	€	73.526	€ 90.193	Gift tbv onderzoek van Rien Meppelink	€	-	€ 5.000
				Nog te betalen bedragen	€	7.261	€ -
		<u>€ 78.646</u>	<u>€ 119.735</u>			<u>€ 78.646</u>	<u>€ 119.735</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Staat van baten en lasten per 31 december 2024

	<u>2024</u>	Begroting <u>2024</u>	<u>2023</u>	Begroting <u>2025</u>
Baten				
Bijdrage Vaderlandsch Fonds	€ -	€ 6.000	€ 6.000	€ -
Bijdrage Vereniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
Bijdrage VNHSM Fellowship kring	€ 5.000	€ 3.000	€ 5.250	€ 2.500
Bijdrage Directie der Oostersche Handel en Reederijen *	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ -
Bijdrage Fonds Dorus Rijkers *	€ -4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ -
Bijdrage Admiraal van Kinsbergenfonds *	€ -	€ 2.000	€ 2.000	€ -
Bijdrage Stichting Ondersteuningsfonds NISS *	€ -5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ -
Bijdrage Vereniging de Prins Hendrik Stichting *	€ -2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ -
Gift Rien Meppelink	€ 5.000	€ 5.000	€ -	€ -
Bijdrage diverse Fondsen	€ -	€ -	€ -	€ -
Rente spaarrekening	€ 2.135	€ -	€ 296	€ 350
Totaal baten	€ 13.135	€ 42.500	€ 40.046	€ 15.350
Lasten				
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship	€ 20.000	€ 16.000	€ 8.000	€ 16.000
Van de Velde Fellowship	€ -	€ -	€ -	€ 20.000
Onderzoek reddingswezen in het Waddengebied	€ -	€ -	€ -	€ -
Reis -en verblijfkosten Fellows	€ -	€ -	€ 1.650	€ -
Eenmalige kosten aanvraag referent	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijeenkomsten Fellows	€ 5.013	€ 6.500	€ 4.392	€ 5.000
Overige kosten (uitgave over het Reddingwezen)	€ 6.246	€ 5.000	€ -	€ -
Rente (negatieve rente)	€ -	€ -	€ -	€ -
Bankkosten	€ 226	€ -	€ 225	€ -
Totaal lasten	€ 56.485	€ 52.500	€ 39.267	€ 66.000
Resultaat	€ -43.350	€ -10.000	€ 779	€ -50.650

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Toelichting op de balans per 31 december 2024

	<u>2024</u>	<u>2023</u>
Vorderingen		
VNHSM Fellowship kring	€ 5.000	€ 5.250
Bijdrage Dorus Rijkers Fonds	€ -	€ 4.000
Bijdrage NISS	€ -	€ 5.000
Ver. Prins Hendrik	€ -	€ 2.500
Het Scheepvaartmuseum	€ -	€ 12.500
Rente deposito ABN AMRO	€ -	€ 141
Rente spaarrekening ABN AMRO	€ 120	€ 151
Totaal vorderingen	<u>€ 5.120</u>	<u>€ 29.542</u>
 Liquidemiddelen		
Bestuurrekening	€ 22.641	€ 4.458
Spaarrekening	€ 885	€ 735
Deposito ABN AMRO bank	€ 50.000	€ 85.000
Totaal liquidemiddelen	<u>€ 73.526</u>	<u>€ 90.193</u>
 Eigen Vermogen		
Stand per 1 januari	€ 114.735	€ 113.956
Resultaat	€ -43.350	€ 779
Stand per 31 december	<u>€ 71.385</u>	<u>€ 114.735</u>
 Vooruitontvangen bedragen		
Stand per 1 januari	€ 5.000	€ 5.000
Gift Rien Meppelink voor onderzoek	€ -	€ -
Besteding aan onderzoek	€ 5.000	€ -
Stand per 31 december	<u>€ -</u>	<u>€ 5.000</u>
Het restant bedrag wordt gebruikt voor de uitgifte in 2024 van een boek over het Reddingswezen.		
 Nog te betalen bedragen		
Voorgeschoten kosten door Scheepvaartmuseum	€ 7.261	€ -
Stand per 31 december	<u>€ 7.261</u>	<u>€ -</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Verplichting 2025

Prof. J.C.M. Warnsinck 4 fellows starten 2025	€	16.000
Dr. Ernst Crone Fellowship	€	25.000
Van de Velde Fellowship	€	20.000
	€	<u>61.000</u>

Vermogen 2025

Vermogen per 31-12 2024	€	71.385
Inkomsten 2025	€	15.350
Lasten	€	<u>-66.000</u>
Vermogen per 31-12-25	€	<u>20.735</u>

Er zijn nog geen toezeggingen bekend voor de periode 2025 en verder.